

Kate
Quinn

*Z pilné
studentky
smrtící
odstřelovačkou*

DIAMANTOVÉ OKO

MOBA

Kate Quinn
Diamantové oko

Originální název: The Diamond Eye
Vydáno u William Morrow, HarperCollins Publishers Ltd.,
New York 2022

Překlad Lenka Faltejsková

Odpovědná redaktorka Tereza Halbichová
Grafická úprava GRANER GROUP, s. r. o.
Obálka Ondřej Vašíček/PT MOBA
Tisk Finidr, s. r. o., Český Těšín

Vydala Moravská Bastei MOBA, s. r. o., Brno 2023
www.mobaknihy.cz

Copyright © 2022 by Kate Quinn
Published by arrangement with William Morrow Paperbacks,
an imprint of HarperCollins Publishers.
All rights reserved.

Translation © Lenka Faltejsková, 2023
© Moravská Bastei MOBA, s. r. o., Brno 2023

Vydání první

ISBN 978-80-279-0803-5

Kate Quinn

DIAMANTOVÉ
OKO

MOBA

*Všem spisovatelům, jimž se podařilo vytvořit knihu
během lockdownu za COVIDu-19 – všem tvůrcům,
kteří dokázali produkovat umění i uprostřed pandemie.
Bylo to dost náročné, vidíte?*

V létě roku 1942,
kdy byl svět pohlcený válkou s Hitlerem,
odcestovala jedna žena ze Sovětského svazu
do Spojených států amerických.

Byla to svobodná matka, vysokoškolačka a knihovnice.
Byla to vojačka, válečná hrdinka,
odstřelovačka, která měla na kontě 309 potvrzených zásahů.

Byla to ruská vyslankyně, miláček Ameriky a drahá
přítelkyně Eleanor Rooseveltové.

Její příběh je neuvěřitelný. Její příběh je pravdivý.
Seznamte se se ženou, jíž říkali Paní smrt.

Prolog

27. srpna 1942
WASHINGTON, D. C.

Stál tam a s kapsami plnými diamantů a srdcem plným vražedných úmyslů sledoval, jak si ruská odstřelovačka potřásá rukou s americkou první dámou.

„Kdo to kdy slyšel, aby dělala holka odstřelovače?“ zaslechl za sebou hartusit nějakého fotografa, který se pokoušel zahlédnout mladou ženu, jež právě vystoupila z limuzíny sovětského velvyslanectví. Tváří v tvář salvě blesků fotoaparátů, která připomínala střelbu, sebou nepatrně trhla, sklopila oči a v hloučku sovětských poskoků vyšla po schodech ke vchodu do Bílého domu. Fotograf si odfrkl a prohlásil: „Vsadím krk, že ji tam jenom nastrčili.“

A přece jsme neodolali a jsme tu, abychom se na ni podívali, pomyslel si střelec a pohrával si mimoděk se svým falešným novinářským průkazem. Delegace ze Sovětského svazu dorazila na mezinárodní studentskou konferenci, jež představovala nejnovější projekt dobré vůle Eleanor Rooseveltové – jindy by taková akce stála tisku sotva za pár řádků, určitě ne za to, aby tahali reportéry a fotografy s kocovinou z postelí ještě před svítáním, donutili je popadnout pera a hnali je ke vchodu do Bílého domu. Nebýt té dívky v nažehlené khaki uniformě.

„Vážně říkali, že se jí na východní frontě podařilo pětasedmdesát potvrzených zásahů?“ podivoval se novinář z *Washington Postu* a probíral se poznámkami.

„Já měl dojem, že to bylo přes stovku...“

„Mnohem víc,“ ozval se střelec s přízvukem typickým pro Tidewaterský kraj ve Virginii, kde vyrůstal. Už dávno své měkké jižanské samohlásky přetavil do ploché středoatlantské intonace, s níž mohl zapadnout kdekoli, aniž by o sobě něco prozradil. Přesto si ten starý virginský přízvuk často nechával vplížit na jazyk, pokud se mu to hodilo. Lidé jižanskému přízvuku důvěřovali a zrovna tak důvěřovali jemu – pohyboval se nenuceně, zkrátka obyčejný chlapík středního vzrůstu, vlasy tmavě plavé, ostře řezaná tvář, oči barvy bláta. A aniž to kdokoli tušil, obvykle mu v kapse kalhot chrastily nebroušené diamanty. Neměl rád banky. Každý, kdo si ho chtěl najmout, platil hotově a on bankovky obratem měnil za drahokamy. Jsou lehčí než peníze a snadno je ukryjete – podobně jako náboje. Bylo mu osmatřicet, odstřelovače dělal devatenáct let a na pažbě měl přes třicet zásahů. To znamenalo spoustu diamantů a spoustu nábojů.

„Jak by taková holka mohla zabít přes stovku nacistů?“ nechápal sloupkař vedle něj a dál sledoval tu Rusku na schodech před Bílým domem. Postavila se stranou, spolu s hloučkem pánů z velvyslanectví v tmavých oblecích, zatímco první dáma vítala zbytek sovětské delegace. „Nedělala předtím knihovnici nebo učitelku nebo tak něco?“

„Rusové evidentně přijímají do armády i ženské...“

Možná ke zdravotnickému praporu, pomyslel si střelec. Ale ani Rudí nedělají odstřelovače z ženských.

A přece měl teď jednu takovou přímo před očima. Chtěl se podívat na ženu, jejíž stručný životopis už si

stačil vrýt do paměti: Ljudmila Pavličenkova, dvacet šest let, čtyři roky studovala historii na Kyjevské státní univerzitě a pracovala na oddělení rešerší v oděské veřejné knihovně – před válkou. Po vypuknutí války strávila třináct měsíců nepřetržitým bojem proti Hitlerovým vojskům na východní frontě.

Přezdívka: Paní smrt.

„Krucinál, kolik že to má potvrzených zásahů na koně?“ Reportér z *Washington Postu* ještě pořád prohledával poznámky. „Nebylo to nakonec přes dvě stovky?“

Tři sta devět, pomyslel si střelec, ale nevěřil tomu ani za mák. Tahle mladinká knihovnice/učitelka není žádný vycvičený zabiják, ale nastrčená figurka sovětské propagandy. Vybrali ji do studentské delegace a střelci bylo jasné proč. Hezká tmavovláska s jiskrnými očima a půvabnou fotogenickou tváří, navíc v uniformě ověšené metály, představovala něco docela jiného, než šovinističtí Američané od ruské vojačky čekali. Sověti potřebovali americkou pomoc. Potřebovali, aby se o téhle jejich výpravě k americkým břehům psalo v tisku co nejvíc, a tak vybrali ty nejzajímavější kandidáty. A do jejich středu dosadili tuhle odstřelovačku, která vedle vysoké hubené mrchy Rooseveltové působila jako malá a kouzelná dívka.

„Blahopřejeme vám k bezpečnému přiletu do Ameriky.“ Zástupci tisku se nahrnuli blíž, aby slyšeli kultivovaný aristokratický hlas první dámy, která právě oslovila sovětskou delegaci, a zahlédli záblesk jejího koňského chrupu. „Jménem svého manžela a prezidenta Spojených států vás vítám v Bílém domě. Těší se, až se s vámi později setká, a zve vás, abyste první dny v americkém hlavním městě strávili pod naší střechou. Patříte k vůbec prvním sovětským hostům ubytovaným v Bílém domě. Jde o historický okamžik v přátelství mezi našimi národy.“

S tím odvedla Rusy dovnitř a bylo. Ještě neodbito ani půl sedmé, obloha nad hlavním městem se rděla svítáním a smečka novinářů, fotografů a jeden nenápadný atentátník se pozvolna rozcházel. „Nikdy by mě nenapadlo, že zažiju, jak v Bílém domě vítají ruskou odstřelovačku,“ postěžoval si nabručený sloupkař. „Franklin Delano toho ještě bude litovat.“

Toho se nedožije, pomyslel si střelec, aniž spustil oči z hezké tmavovlasé hlavinky Mily Pavličenkové, která následovala první dámu do útroh Bílého domu. Za devět dnů – v poslední den mezinárodní konference – bude prezident Roosevelt mrtvý.

„Už vidím ty titulky,“ bručel novinář z *Washington Postu* a čmáral do bloku. „Ruské odstřelovače se v Bílém domě dostalo vřelého přijetí.“

Střelec se usmál a opět prohrábl diamanty v kapse. Za deset dnů budou titulky křičet: **RUSKÁ Odstřelovačka zavraždila amerického prezidenta!**

Poznámky první dámy

Prezident měl původně v úmyslu přivítat sovětskou delegaci spolu se mnou, ráno však upadl. Právě když jsem zaklepala a vešla k němu s hromádkou zpráv a depeší, které si měl přečíst, uviděla jsem, jak komorníkovi, který manžela přesouval z postele, vyklouzl ze sevření. Franklin ve své ložnici tvrdě přistál na koberci. Kdyby k tomu došlo na veřejnosti, zaryčel by smíchy, jako by to měl být vtip, předstíraný pád Charlieho Chaplina, a pak by se vyškrábal na nohy s nějakou osvěžující a vtipnou poznámkou. Zato v soukromí své ložnice si dovolil zašklebit se bolestí. Vždycky mám v podobných okamžicích pocit, že bych se měla dívat jinam – sledovat hrdou tvář prezidenta Franklina D. Roosevelta, když se v ní odráží frustrace ze selhání těla, mi připadá jako svatokrádež.

Počkala jsem, než se Franklin zase usadí. Uklidnila jsem ho a navrhla mu, ať se snídání nespěchá, že tu sovětskou delegaci přivítám sama. Stejně má rozvrh dost nabitý i bez toho. Zastanu ho aspoň při tomhle prvním úkolu. Viděla jsem na něm vděčnost, ačkoli okamžitě zavtipkoval: „Aspoň že jsem sebou praštil tady, a ne venku, kde by to viděly všechny ty hyeny.“

„Nikdo by se neodvažoval uchechnout,“ prohodila jsem zlehka.

„Ti by se modlili, abych se víckrát nezvedl.“

Pronesl to způsobem, který mě znepokojil, ale on už se natáhl pro ranní noviny a začal se připravovat na další den. Svět ho považuje za nezranitelného – z rádia slychají medový hlas plný té nejryzejší sebedůvěry, z profilu vypadá jejich prezident jako před lodi, jež brázdí svět, jen místo

čelenu trčí vpřed cigaretová špička. Jen málokdo zahlédne železnou vůli, s níž tuhle fasádu udržuje, nutí své tělo postupovat bez přestávky vpřed a držet nepřátele na uzdě.

Venku právě svítalo a já vyšla přivítat sovětskou delegaci – útvar nevyzpytatelných mužů v tmavých oblecích a jednu mladou ženu s nečekaně vážným pohledem (neříkali, že je to odstřelovačka?) – a doufala jsem, že to bude stačit.

PŘED PĚTI LETY

Listopad 1937
KYJEV, SSSR

Mila

1. KAPITOLA

Ještě jsem nebyla vojačka. Ještě jsme neválčili. Ještě jsem nedokázala připravit někoho o život. Byla jsem obyčejná matka, jednadvacetiletá a vyděšená. Když máte děti, může vás obestřít panika, než řeknete švec. A úplně k tomu stačí, když vejdete do místnosti, kde má být vaše dítě, a nevidíte ho.

„Poslyš, Milo,“ spustila moje matka, „nezlob se...“

„Kde je Slávek?“ Ještě jsem si ani nesundala štipované rukavice a zasněžený kabát. Srdce se mi prudce rozbušilo. Na podlaze jsem uviděla nedostavěnou továrnu z kostek a hromádku jeho odřených knížek, ale můj statný tmavovlasý chlapeček nikde.

„Stavil se tu jeho otec. Uvědomuje si, že zmeškal stání...“

„To je od něj hezké, že to vzal na vědomí,“ ucedila jsem. Už druhé stání, které jsem domluvila, aby se rozvod dotáhl do konce. Už druhé stání, kam se manžel nedostavil. Pokaždé mi trvalo několik měsíců, než jsem dala dohromady požadovaný padesátirublový poplatek. A pak další týdný, než mi na vytíženém úřadě přidělili datum. Následovalo několikahodinové čekání na studené chodbě plné lidí, mezi nimiž jsem se snažila zahlédnout manželovy zlaté vlasy... a všechno k ničemu. V břiše mi

doutnal vztek. Každý občan Sovětského svazu trávil dost času čekáním ve frontách i bez toho!

Moje matka si utřela ruce do zástěry a prosebně na mě upřela velké tmavé oči. „Moc ho to mrzelo, *malyška*. Chtěl vzít Slávka ven. Vždyť toho kloučka posledních pár let skoro neviděl, vlastního syna...“

A čím je to vina, opáčila bych nejradši. Já Alexejovi syna neupírala. To můj manžel se asi měsíc nebo dva od chvíle, kdy našeho novorozeného chlapečka pojmenoval Rostislav Pavličenko, rozhodl, že manželství ani otcovství nejsou nic pro něj. Jenže při pohledu do matčiny hezké laskavé tváře, z níž vyzařovala naděje, jsem příkrá slova spolkla.

Mluvila tiše. „Třeba má důvod, proč ta stání vždycky promešká.“

„Ano, to má,“ odpověděla jsem. „Baví se tím, že skáču, jak on píská.“

„Možná ve skutečnosti doufá, že se usmíříte.“

„Nezačínej zase, mami.“

„*Doktor, Milo!* Nejlepší chirurg na Ukrajině, jak jsi sama říkala...“

„To sice je, ale...“

„Muž na vzestupu. Má vlastní byt, ne státní, bere slušný plat a je ve straně. To bys neměla jen tak zahazovat.“ Matka začala s obvyklými argumenty. Neschvalovala, jak jsme se s Alexejem dali dohromady, prý to bylo moc rychle a navíc je pro mě moc starý, v čemž měla pravdu. Na druhé straně si přála, abych byla v bezpečí, v teple a dobře živěná. „Přece jsi sama říkala, že nepije a nikdy tě neuhodil,“ domlouvala mi. „Možná to není muž, jakého sis vysnila, ale chirurgova žena nebude nikdy stát ve frontě na chleba a jeho děti zrovna tak. Ty si ty hladové roky nepamatuješ, bylas ještě maličká... ale neexistuje nic, co by žena neskousla, aby nakrmila svá děťátka.“

Sklopila jsem oči k odrbaným rukavicím. Nepletla se, v ničem. Uvědomovala jsem si to.

Ale taky jsem si uvědomovala, že mám o synka strach. Byl ještě malý a nechtěla jsem, aby byl se svým otcem o samotě.

„Mami, kam šli?“

Střelnice nebyla nic moc, zkrátka bývalé skladiště – mříže na oknech, malý arzenál a řada dřevěných figurín s terčí. Muži v palebné linii stáli rozkročení se zvednutou pistolí, nebo leželi na břiše a stříleli z pušky... a uprostřed toho všeho jsem uviděla vysokého blondáka s mým kloučkem. Alexej Pavličenko a maličký Rostislav Alexejevič. Nesmírně se mi ulevilo.

„Každý chlap by měl umět střílet,“ vykládal právě Alexej našemu synovi, když jsem se přiblížila. Předváděl Slávkovi, jak držet pušku, která na něj byla moc velká, a mluvil tím nabubřelým způsobem, jež jsem si tak dobře pamatovala. Můj manžel nemiloval nic tolik jako vysvětlovat něco lidem, kteří toho vědí méně než on. „I když samozřejmě na to, aby se člověk stal skutečným přeborníkem, potřebuje určité vrozené schopnosti.“

„A jaké schopnosti, tati?“ Slávek sledoval, celý vykulený, toho zlatovlasého pána, jehož v podstatě neznal. Muže, který mu bez zaváhání zmizel ze života, když bylo malému pouhých šest týdnů.

„Trpělivost. Dobré oko. Pevnou ruku a cit pro předmět, který držíš v ruce. Proto je tvůj táta tak dobrý střelec – protože má v rukách cit chirurga.“ Alexej se na něj usmál a Slávek vykulil oči ještě víc. „A teď to zkusíš ty...“

„Slávků!“ zvolala jsem. Rázovala jsem si to podél palebné čáry a dávala si pozor, abych se držela až za střelci. „Vrať tu pušku. Na hraní s takovou zbraní jsi ještě malý.“